

Kommuner föreslås få skyldighet att polisanmäla korruption och jäv

Glenn Mattsing

Publicerad för 5 timmar sedan

Ge bort fri läsning Dela

Statliga myndigheter är skyldiga att anmäla anställda som misstänks för brott. Någon motsvarande skyldighet finns inte för kommuner och regioner. Frågan om en sådan anmälningsskyldighet har väckts från flera håll, och nu kommer regeringen med ett förslag. Foto: Magnus Lejhall/TT

Civilministern är inte nöjd med att så få misstankar om jäv och korruption polisanmäls. Nu föreslår han skärpta regler som innebär att misstänkta brott ska anmälas.

Civilministern är inte nöjd med att så få misstankar om jäv och korruption polisanmäls. Nu föreslår han skärpta regler som innebär att misstänkta brott ska anmälas. Sveriges kommuner har problem med jäv och korruption. Det har både Statskontoret och OECD visat. Den 10 juni remitterades ett förslag som innebär att kommuner och regioner ska bli skyldiga att anmäla misstankar om att anställda har begått brott. – Kommuner och regioner ansvarar för majoriteten av välfärdens skattepengar. De är därför särskilt utsatta för fusk och korruption, säger civilminister Erik Slottner (KD) till Epoch Times och tillägger att anmäkningsvärt få misstänkta brott polisanmäls. – Därför var det viktigt för mig att också ha ett kommunalt spår i handlingsplanen mot korruption. Enligt polisens rapport ”Korruption i Sverige – en lägesbild” kom endast 14 av de totalt 39 korruptionsanmälningarna inom offentlig sektor från kommuner och regioner. <i>”Han är delägare i ST1 Biokraft Mönsterås AB och hustrun sitter i bolagsstyrelsen.”</i> Thomas Isaksson F.d. projektledare, Mönsterås I Mönsterås kommun i Småland kritiserar kommunalrådet Anders Johansson (C) för tvivelaktig hantering av sina relationer till ett kommunalt bolag. – Han är delägare i ST1 Biokraft Mönsterås AB och hustrun sitter i bolagsstyrelsen. Dessutom har han handlagt ett ärende om bolaget under tiden han var kommunalråd, säger Thomas Isaksson, pensionerad projektledare inom industrin i Mönsterås. I april läckte 4 000 kubikmeter gödsel ut vid anläggningen, vilket resulterade i en polisanmälan från kommunen och en utredning om miljöbrott. Enligt kommunchef Fredrik Johansson har Anders Johansson anmält jäv och inte varit delaktig i några beslut kopplade till ärendet. Det tycker Isaksson är besynnerligt. – Även om det skulle vara så att han inte satt med på möten om detta har han ju tillgång till all information eftersom han är kommunalråd. Sedan kan han berätta för sin fru, som sitter i styrelsen, säger Isaksson. Det som gör honom ytterligare tveksam till berättelsen är att Anders Johansson tidigare har varit utredd för jäv, men att han trots det dröjde en vecka innan han i det aktuella fallet redovisade sina kopplingar till bolaget. – Ett par timmar efter att jag skickat min debattartikel, som publicerades i lokalpressen, till alla i kommunfullmäktige dök det upp en jävsförklaring i Barometern. Det är ingen slump. Med tanke på tidigare utredningar mot honom borde han känna till att jäv ska redovisas omgående.	Barometern har rapporterat om att Johansson deltog på ett informationsmöte om miljöskandalen. Johansson är tydlig med att han fick godkännande från deltagarna. – Jag kallade till ett informationsmöte i samband med händelsen. Jag hade så klart kunnat kalla till mötet och sedan lämnat det, men jag ställde frågan till deltagarna, som ansåg att det var okej att jag var kvar, säger Johansson till Epoch Times och fortsätter: – Att jag har ett delägarskap i bolaget, det vet alla. Jag avslutade mitt engagemang i bolaget i samband med att jag blev kommunalråd, men jag har kvar mitt delägarskap. Han bekräftar att hans fru sitter i styrelsen, och han förstår att det väcker frågor. – I små kommuner hamnar man ofta i jävssituationer. Då anmäler vi helt enkelt det internt. Enligt honom fungerar systemet bra, men han anser att man bör skilja på jävssituationer och korruption. Lotta Gröning, opinionschef på Epoch Times, anser att bilden är mer komplex. – Kommunerna är utsatta för korruption, och det är vanligt förekommande, säger hon. – Det är inte okej att samma person ska kunna ha ett betydande kommunalt inflytande samtidigt som han eller hon har privata ekonomiska intressen som kan beröras av kommunens eller andra myndigheters beslut. Gröning nämner bland annat fastighetsköp. – Det har förekommit ett flertal fall där kommunpolitiker fått köpa fastigheter billigt och utan att objekten ens lagts ut till försäljning, vilket är helt oacceptabelt. Kriminella infiltrerar såväl kommuner som staten för att försöka påverka beslut till sin egen fördel. Erik SlottnerCivilminister Förra året kunde Sveriges Radio avslöja att Daniel Nyström (C), ordförande i Älvdalens kommunala fastighetsbolag, varit delaktig i processen kring försäljningen av en kommunägd villa som han senare själv köpte. – Ju fler dubbla roller som tillåts, desto större blir risken för misstankar om jäv, även om inget brott har begåtts. Demokratin bygger inte bara på att makten utövas korrekt, utan också på att den tål insyn och granskning, säger Gröning.	I år avgick kommunalrådet i Åsele, Andreas From (S), efter kritik mot att han köpt ett hus av en demenssjuk kvinna. Fastigheten hade inte lagts ut på den öppna marknaden, och försäljningen hanterades av kvinnans gode man, som också var kommunpolitiker. Ekots nationella granskning av kommunala markaffärer från tidigare i år visar att kommunpolitiker eller deras företag har köpt mark av sina egna kommuner i omkring 300 fall. I ett fyrtiotal av affärerna hade kommunen inte annonserat försäljningen offentligt eller säkerställt marknadsvärdet före försäljningen, vilket strider mot grundläggande principer om öppenhet och likabehandling. Sveriges ökade problem med jäv och korruption bekräftades när civilminister Erik Slottner tog emot OECD:s omfattande granskning av Sverige, ”Integrity review of Sweden” från 2025. Rapporten lyfter särskilt fram den kommunala nivån som utsatt för korruption, inte minst från kriminella gäng. – Kriminella infiltrerar såväl kommuner som staten för att försöka påverka beslut till sin egen fördel, konstaterade Slottner. Diskussionerna om jäv och korruption handlar i dag allt oftare om två delvis överlappande men skilda problembilder. Den första är den mer klassiska förståelsen av korruption, där exempelvis politiker, höga tjänstemän eller entreprenörer med nära kopplingar till beslutsfattare utnyttjar sin position för egen vinning. Den andra problembilden, som fått ökad uppmärksamhet i både forskning och den offentliga debatten, handlar om att aktörer från den organiserade brottsligheten försöker få fotfäste i kommunal verksamhet. Ett ofta diskuterat exempel i svensk debatt är situationen i Botkyrka kommun, där kopplingar mellan personer i kommunalt finansierade miljöer och kriminella nätverk har väckt stort intresse i medierna. I Mönsterås handlar kritiken om den första formen. Thomas Isaksson ogillar den tystnad som han har mött från kommunstyrelsen när frågor om jäv och korruption kommer på tal. Han anar att politikerna håller ihop för att undvika negativ publicitet. – Ingen har svarat eller reagerat på mitt mejl om Anders Johanssons jävssituation. Jag tror att fler har åsikter, men inte vågar yttra dem i en liten kommun. Själv ser Johansson inga problem. – Nej, det tycker jag inte. Vi i kommunstyrelsen resonerar däremot ofta med varandra, som vi gjorde i den här situationen med läckan.
---	---	---

FAKTA

Regleringen av jäv i kommuner

Svensk förvaltningslag och kommunala riktlinjer ska säkerställa att beslut fattas opartiskt och sakligt. Enligt förvaltningslagen får en kommunalanställd inte handlägga eller besluta i ett ärende om det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för personens opartiskhet. Det klassas då som jäv.

Då uppstår jäv: En jävssituation kan uppstå om den anställda själv berörs av beslutet, är släkt med någon som berörs eller har ekonomiska eller andra personliga intressen i ärendet. Om en anställd är jävig ska personen omedelbart anmäla detta och inte delta i handläggningen eller beslutet.

Kommunens policy: Utöver lagstiftningen har kommuner ofta egna policydokument och etiska riktlinjer som ställer krav på öppenhet och integritet och att intressekonflikter undviks. Policyer kan även reglera frågor om bisysslor, gåvor och representation för att minska risken för otillbörlig påverkan.

Kvalitetsjournalistik – så arbetar Svenska Epoch Times

Svenska Epoch Times är opartisk och tar inte politisk ställning. Publicerat material ska vara sant. Om vi har gjort fel ska vi skyndsamt rätta det.

Vi vill med vår sammantagna rapportering ge ett bredare perspektiv på samtidens relevanta frågor. Detta innebär inte att alla artiklar alltid ger "båda sidor", framförallt inte korta artiklar eller intervjuer där intentionen endast är att rapportera något som hänt just nu.

Vi är medlemmar i TU – mediehusens branschorganisation. Här finns de pressetiska reglerna vi följer.

Glenn Mattsing

glenn.mattsing@epochtimes.se